

SISEMINISTEERIUM

Pr Annely Kolk
Välisministeerium

Teie: 18.02.2016 nr 15.2-4/989

Meie: 27.04.2016 nr 5-2/7-2

ÜRO majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste
õiguste rahvusvahelise pakti täitmise 4. aruanne

Lugupeetud asekancler

Saatsite 18. veebruaril 2016. aastal Siseministeeriumile kirja, milles soovisite Siseministeeriumi sisendit ÜRO majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights; edaspidi *ICESCR*) perioodilise aruande koostamiseks. Siseministeerium esitab sisendi ICESCR artikkel 2 täitmise ning komitee lõppjäreluste punktis 9 käsitletud soovitude täitmise kohta.

1. jaanuari 2016. aasta seisuga elab Eestis 82 561 määratlemata kodakondsusega isikut, mis moodustab 6% Eesti elanikkonnast. 2015. ja 2016. aastal jõustusid mitmed olulised muudatused kodakondsuse seaduses, mis lihtsustasid Eesti kodakondsuse saamist. Samuti jõustusid 2016. aastal välismaalaste seaduse muudatused, mis võimaldavad erandina soodustatud tingimustel anda pikaajalise elaniku elamisluba.

13. veebruaril 2015. aastal jõustusid kodakondsuse seaduse muudatused, millega lihtsustati Eesti kodakondsuse saamist üle 65-aastastele isikutele. Muudatustega lihtsustati üle 65-aastastel isikutel eesti keele eksaminõudeid, mille kohaselt tuleb nimetatud isikutel Eesti kodakondsust taotledes sooritada eesti keele suuline eksam, kirjaliku eksami nõudest on nimetatud isikud vabastatud.

1. jaanuaril 2016. aastal jõustusid kodakondsuse seaduse muudatused, millega lihtsustati Eesti kodakondsuse saamist alla 15-aastastele alaealistele. Samuti lihtsustati mitmeid naturalisatsiooni korras kodakondsuse saamise menetluslike nõudeid. Jõustunud muudatuste kohaselt omandavad määratlemata kodakondsusega alla 15-aastased lapsed Eesti kodakondsuse automaatselt alates sünni hetkest ilma vanemate taotluseta. See tähendab, et alla 15-aastane alaealine, kes on sündinud pärast 1. jaanuari 2016 Eestis või asunud kohe pärast sündi koos vanematega püsivalt Eestisse elama, saab Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras sünni hetkest arvates, kui tema määratlemata kodakondsusega vanemad või üksikvanem on lapse sünni hetkeks elanud Eestis seaduslikult vähemalt 5 aastat. Lisaks saavad alates 1. jaanuarist 2016 Eesti kodakondsuse ilma vanemate taotluseta alla 15-aastased määratlemata

kodakondsusega lapsed, kelle mõlemad vanemad on määratlemata kodakondsusega ja elanud Eestis seaduslikult vähemalt 5 aastat. 1. jaanuari 2016. aasta seisuga oli selliseid lapsi 715. Juhul, kui alaealise lapse määratlemata kodakondsusega vanemad või üksikvanem ei soovi oma lapsele Eesti kodakondsust sellisel viisil, siis on sellest võimalik loobuda ühe aasta jooksul, esitades Politsei-ja Piirivalveametile vastavasisulise avalduse. Sellisel juhul loetakse laps tagasiulatuvalt määratlemata kodakondsusega isikuks, kuid hiljem on lapsel siiski võimalus oma Eesti kodakondsus taastada.

1. jaanuaril 2016. aastal jõustunud kodakondsuse seaduse muudatusega välditakse alaealistelt isikutelt Eesti kodakondsuse äravõtmist. Isikut, kes on omandanud või saanud alaealisena naturalisatsiooni korras nii Eesti kui ka mõne muu riigi kodakondsuse, ei võeta Eesti kodakondsust ära, vaid tal on 18-aastaseks saamisel kolme aasta jooksul õigus otsustada, millisest kodakondsusest ta soovib loobuda. Lisaks ei kohaldata alates 1. jaanuarist 2016 senisest kodakondsusest vabastamise nõuet isiku suhtes, kes on saanud Eestilt või mõnelt muult Euroopa Liidu liikmesriigilt rahvusvahelise kaitse ning olukord tema päritoluriigis ei ole muutunud.

Samuti lihtsustati 1. jaanuaril 2016. aastal jõustunud kodakondsuse seaduse muudatustega naturalisatsiooni korras Eesti kodakondsuse saamise tingimusi. Muudatustega loobuti Eesti kodakondsuse saamiseks nõutavast 6-kuulisest ooteajast ja kinnituse esitamise nõudest. Samuti loobuti nõudest, et Eesti kodakondsuse omandamiseks tuleb Eestis elada püsivalt viimased 5 järjestikust aastat. Oluline on üksnes see, et taotleja on enne kodakondsuse taotlemist elanud 8 aasta jooksul 5 aastat püsivalt Eestis.

Lisaks jõustusid 1. jaanuaril 2016. aastal välismaalaste seaduse muudatused, mille tulemusena saab erandina soodustatud tingimustel anda pikaajalise elaniku elamisloa isikule, kes on asunud Eestisse elama enne 1990. aasta 1. juulit ning kes on elanud ja elab faktiliselt Eestis ning ei ole siit lahkunud elama mõnda teise riiki ning kelle Eestis elamine ei kahjusta Eesti riigi huve. Soodustatud tingimused tähendavad seda, et isikud, kes on asunud Eestisse elama enne 1. juulit 1990, on elanud ja elavad jätkuvalt faktiliselt Eestis ning kelle Eestis elamine ei kahjusta Eesti riigi huve, on vabastatud kõikidest pikaajalise elaniku elamisloa taotlemise nõuetest, sealhulgas eesti keele oskuse nõudest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Raivo Küüt
korrakaitse- ja migratsioonipoliitika
asekantsler

Gerly Herm 6125234
gerly.herm@siseministeerium.ee

Koidu Mesilane 6125081

koidu.mesilane@siseministeerium.ee